Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2025/492

2025 1 29

P10_TA(2024)0025

Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo lėšų mobilizavimas: paraiška „EGF/2024/001 BE/Match-Smatch“

2024 m. spalio 22 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo atleistiems darbuotojams lėšų mobilizavimo pagal Belgijos paraišką „EGF/2024/001 BE/Match-Smatch“ (COM(2024)0275 – C10-0101/2024 – 2024/0226(BUD))

(C/2025/492)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2024)0275 – C10-0101/2024),

— atsižvelgdamas į 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/691 dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo atleistiems darbuotojams (EGF), kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1309/2013 ([1]) (toliau – EGF reglamentas),

— atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa ([2]), su pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES, Euratomas) 2024/765 ([3]), ypač į jo 8 straipsnį,

— atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo ([4]), ypač į jo 9 punktą,

— atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto laišką,

— atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto pranešimą (A10-0009/2024),

A. kadangi Sąjunga, siekdama teikti papildomą paramą darbuotojams, patiriantiems žalą dėl esminių struktūrinių pasaulio prekybos sistemos pokyčių ar pasaulinės finansų ir ekonomikos krizės, ir padėti jiems vėl integruotis į darbo rinką, nustatė teisėkūros ir biudžeto priemones; kadangi ši parama yra finansinė parama, teikiama darbuotojams ir įmonėms, kuriose jie dirbo;

B. kadangi Belgija pateikė paraišką „EGF/2024/001 BE/Match-Smatch“ dėl finansinės paramos iš Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo (EGF), nes Heno (BE32), Ležo (BE33) ir Namiūro (BE35) provincijose, ekonomikos sektoriuje, kuris priskiriamas NACE 2 red. 47 skyriui (Mažmeninė prekyba, išskyrus variklinių transporto priemonių ir motociklų prekybą), buvo atleista ([5]) iš viso 513 darbuotojų: 444 darbuotojai buvo atleisti per paraiškos ataskaitinį laikotarpį nuo 2023 m. gruodžio 11 d. iki 2024 m. balandžio 11 d., o 69 darbuotojai – iki ataskaitinio laikotarpio pradžios arba jam pasibaigus;

C. kadangi paraiška susijusi su 444 darbuotojų atleidimu per paraiškos ataskaitinį laikotarpį, šių darbuotojų veikla nutrūko įmonėje „Match-Smatch“;

D. kadangi paraiška susijusi su 69 atleistais darbuotojais, kurių veikla nutrūko prieš keturių mėnesių ataskaitinį laikotarpį arba po jo, kai galima nustatyti aiškų priežastinį ryšį su įvykiu, dėl kurio ataskaitiniu laikotarpiu nutrūko atleistų darbuotojų veikla, kaip reikalaujama pagal EGF reglamento 6 straipsnio 2 pastraipą;

([1]) OL L 153, 2021 5 3, p. 48, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/691/oj.
([2]) OL L 433 I, 2020 12 22, p. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
([3]) 2024 m. vasario 29 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/765, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa (OL L, 2024/765, 2024 2 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj).
([4]) OL L 433 I, 2020 12 22, p. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.
([5]) Pagal EGF reglamento 3 straipsnį.

E. kadangi paraiška yra paremta EGF reglamento 4 straipsnio 2 dalies a punkte nustatytais intervencijos kriterijais, pagal kuriuos reikalaujama, kad per keturių mėnesių ataskaitinį laikotarpį būtų nutraukta ne mažiau kaip 200 valstybės narės įmonės atleistų darbuotojų veikla, įskaitant tiekėjų ir tolesnės gamybos grandies įmonių atleistus darbuotojus ir (arba) savarankiškai dirbančius asmenis, kurių veikla nutrūko;

F. kadangi Belgijos mažmeninės prekybos maisto produktais sektoriuje dėl energetikos ir infliacijos krizės 2023 m. labai sumažėjo parduotas produktų kiekis ir padidėjo tarpvalstybinė prekyba ir e. prekyba;

G. kadangi bendrovė „Match-Smatch“ kelerius metus susidūrė su sudėtinga ekonomine padėtimi ir galiausiai pranešė, kad 2022 m. bendras veiklos nuostolis siekė 36,5 mln. EUR[2a], o siekdama išvengti tolesnio nuostolių kaupimosi, bendrovė „Match-Smatch“ 2023 m. rugsėjo mėn. priėmė „Colruyt“ grupės pasiūlymą įsigyti 57 iš 84 parduotuvių, taip pat perimti parduotuvių darbuotojus (1 069 asmenis); kadangi dar aštuonias parduotuves perėmė bendrovės „Carrefour“, „Delhaize“, „Intermarché“ ir „Delfood“;

H. kadangi dėl to iš viso 513 darbuotojų buvo pritaikyta kolektyvinio atleidimo iš darbo procedūra: 339 darbuotojams iš 19 parduotuvių, kurių pirkėjo neatsirado, taip pat 174 bendrovės „Match-Smatch“ būstinės darbuotojams;

I. kadangi buvo laikomasi nacionalinės ir Sąjungos teisės aktuose nustatytų su kolektyviniu atleidimu iš darbo susijusių reikalavimų;

J. kadangi dėl COVID-19 pandemijos sukeltos ekonomikos krizės Belgijos darbo rinkoje padidėjo aukštesnės kvalifikacijos darbuotojų paklausa, todėl buvusiems bendrovės „Match-Smatch“ darbuotojams tapo sunkiau vėl integruotis į darbo rinką;

K. kadangi EGF finansinis įnašas pirmiausia turėtų būti skiriamas aktyvios darbo rinkos politikos priemonėms ir prie individualių poreikių pritaikytoms paslaugoms, kuriomis siekiama greitai reintegruoti paramos gavėjus padedant jiems gauti deramas ir tvarias darbo vietas pradiniame jų veiklos ar kitame sektoriuje, kartu rengiant juos žalesnei ir labiau skaitmeninei Europos ekonomikai;

L. kadangi tikslinant daugiametę finansinę programą (DFP) EGF didžiausia metinė suma sumažinta nuo 186 mln. EUR iki 30 mln. EUR (2018 m. kainomis), kaip nustatyta Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2093, su pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES, Euratomas) 2024/765, 8 straipsnyje; kadangi Komisija turėtų atidžiai stebėti EGF įgyvendinimą ir visos institucijos turėtų imtis visų būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad, nepaisant šio sumažinimo, atleisti darbuotojai galėtų pasikliauti Sąjungos solidarumu, išreiškiamu teikiant EGF paramą;

1. pritaria Komisijai, kad tenkinamos EGF reglamento 4 straipsnio 2 dalies a punkte nustatytos sąlygos ir kad Belgija turi teisę pagal šį reglamentą gauti finansinę 2 661 564 EUR paramą, kuri sudaro 85 proc. visų išlaidų, siekiančių 3 131 252 EUR ir apimančių prie individualių poreikių pritaikytų paslaugų išlaidas (3 009 752 EUR) ir parengiamosios, valdymo, informavimo ir viešinimo, kontrolės ir ataskaitų teikimo veiklos išlaidas (121 500 EUR);

2. pažymi, kad Belgijos valdžios institucijos paraišką pateikė 2024 m. birželio 3 d. ir kad, Belgijai pateikus papildomą informaciją, Komisija 2024 m. rugsėjo 16 d. baigė savo vertinimą ir tą pačią dieną informavo Parlamentą;

3. pažymi, kad paraiška susijusi su 513 atleistais darbuotojais, kurių veikla nutrūko bendrovėje „Match-Smatch“; taip pat pažymi, kad tiksliniai paramos gavėjai bus iš viso 365 atleisti darbuotojai, kurie turėtų pasinaudoti priemonėmis;

4. pažymi, kad Belgija pateikė paraišką dėl EGF bendro finansavimo tik tam, kad paremtų buvusius Valonijoje gyvenančius bendrovės „Match-Smatch“ darbuotojus, atsižvelgiant į padėtį regioninėje darbo rinkoje (2023 m. nedarbo lygis buvo 8,2 proc.) ir į tai, kad daugiau kaip 70 proc. darbuotojų atleista Valonijoje;

5. pažymi, kad pusei atleistų bendrovės „Match-Smatch“ darbuotojų (46 proc.) yra 50 metų arba daugiau – tai amžiaus grupė, kuri susiduria su didesnėmis kliūtimis įsidarbinti, ir kad 2023 m. paskutinį ketvirtį 20–54 m. amžiaus grupės užimtumo lygis (76,8 proc.) ir vyresnių nei 55 metų amžiaus asmenų užimtumo lygis (58,5 proc.) nacionaliniu lygmeniu skyrėsi 18,3 procentinio punkto ([6]); pabrėžia, kad darbuotojų kvalifikacijos kėlimas ir jų perkvalifikavimas atsižvelgiant į darbo rinkos poreikius, susijusius su kvalifikuotomis darbo vietomis, bus iššūkis, ypač dėl didelio tuo pačiu metu atleistų asmenų skaičiaus;

6. teigiamai vertina tai, kad Belgija parengė suderintą prie individualių poreikių pritaikytų paslaugų paketą konsultuodamasi su tiksliniais paramos gavėjais, jų atstovais ir socialiniais partneriais, kad paveiktos vietovės ir visa darbo rinka ateityje taptų tvaresnės ir atsparesnės;

([6]) Statbel. Emploi et chômage (2024 m. birželio 13 d.). Chiffres (Belgijos statistikos tarnyba. Užimtumas ir nedarbas (2024 m. birželio 13 d.). Skaičiai).

7. primena, kad prie individualių poreikių pritaikytas paslaugas, kurias ketinama teikti darbuotojams ir savarankiškai dirbantiems asmenims, sudaro šie veiksmai: informacinės paslaugos, profesinis orientavimas ir perdarbinimas, mokymas, perkvalifikavimas ir profesinis mokymas, parama ir pagalba verslui kurti, taip pat paskatos ir išmokos;

8. primena, kad Belgijos valdžios institucijos turi užtikrinti, kad vyrų ir moterų lygybė ir lyčių perspektyvos integravimas būtų neatsiejama įgyvendinimo laikotarpio dalis ir būtų skatinami per visą įgyvendinimo laikotarpį;

9. primena, kad Belgijos valdžios institucijos nurodo Sąjungos lėšų kilmę ir užtikrina jų matomumą, taip pat pabrėžia intervencijos pridėtinę vertę Sąjungai, teikdamos nuoseklią, veiksmingą ir tikslinę informaciją įvairiai auditorijai, įskaitant tikslinę informaciją paramos gavėjams, vietos ir regioninėms valdžios institucijoms, socialiniams partneriams, žiniasklaidai ir visuomenei;

10. palankiai vertina tai, kad, siekdami parengti solidų specialiai pritaikytų priemonių paketą, kuriuo būtų remiamos „Match-Smatch“ darbuotojų pastangos grįžti į darbą, Valonijos regioninė valstybinė užimtumo ir profesinio mokymo tarnyba („Le Forem“), profesinės sąjungos (FGTB ir CSC) ir kiti partneriai buvo keletą kartų susirinkę 2024 m., kad išsiaiškintų darbuotojų perkvalifikavimo poreikius; palankiai vertina tai, kad buvo konsultuotasi ir su socialiniais patarėjais, kurie po atleidimo kuravo darbuotojus, ir kad po šių posėdžių parengtas suderintas EGF priemonių paketas, atitinkantis EGF reglamento 7 straipsnio 4 dalį;

11. palankiai vertina tai, kad įtrauktas žiedinės ekonomikos ir efektyvaus išteklių naudojimo modulis, kuris buvo sukurtas buvusiems bendrovės „Swissport“ darbuotojams (EGF/2020/005 BE/Swissport), kaip Regioninės valstybinės užimtumo ir profesinio mokymo tarnybos („Le Forem“) standartinio mokymo pasiūlymas, kuris bus bendrai finansuojamas iš „Europos socialinio fondo +“ (ESF+); atsižvelgdamas į tai, pakartoja, kad Sąjunga turėtų atlikti svarbų vaidmenį suteikiant dvejopai pertvarkai būtiną kvalifikaciją; tvirtai remia tai, kad 2021–2027 m. DFP laikotarpiu EGF ir toliau užtikrins solidarumą su paveiktais asmenimis ir išlaikys didelį dėmesį restruktūrizavimo poveikiui darbuotojams; ragina ateityje tvarkant paraiškas užtikrinti kuo didesnį politikos nuoseklumą;

12. mano, kad Sąjungos socialinė atsakomybė yra suteikti šiems atleistiems darbuotojams būtiną kvalifikaciją, reikalingą Sąjungos pramonės ir ekonomikos skaitmeninei ir žaliajai transformacijai, kuri taip pat darys poveikį darbo rinkai; todėl ragina ypatingą dėmesį skirti kvalifikuotam ir tinkamam švietimui, įskaitant profesinį mokymą;

13. pažymi, kad prie individualių poreikių pritaikytas paslaugas tiksliniams paramos gavėjams Belgija pradėjo teikti 2024 m. sausio 1 d. ir kad todėl išlaidos už priemones bus laikomos tinkamomis finansuoti iš EGF finansinės paramos nuo 2024 m. sausio 1 d. iki tada, kai sueis 24 mėnesiai nuo finansavimo sprendimo įsigaliojimo dienos;

14. pažymi, kad pirmąsias administracines išlaidas, susijusias su EGF paramos įgyvendinimu, Belgija patyrė 2023 m. rugsėjo 22 d. ir kad išlaidos parengiamajai, valdymo, informavimo ir viešinimo, kontrolės ir ataskaitų teikimo veiklai bus laikomos tinkamomis finansuoti iš EGF finansinės paramos nuo 2023 m. rugsėjo 22 d. iki tada, kai sueis 31 mėnuo nuo finansavimo sprendimo įsigaliojimo dienos;

15. pabrėžia, kad Belgijos institucijos patvirtino, jog reikalavimus atitinkantiems veiksmams neteikiama parama iš kitų Sąjungos fondų ar naudojant kitas finansines priemones ir kad suteikiant galimybę naudotis siūlomais veiksmais ir juos įgyvendinant bus laikomasi vienodo požiūrio ir nediskriminavimo principų;

16. pakartoja, kad, siekiant užtikrinti visišką skiriamų išteklių papildomumą, EGF parama negali pakeisti veiksmų, už kuriuos įmonės atsakingos pagal nacionalinę teisę ar kolektyvines sutartis, arba jokių išmokų ar atleistų darbuotojų teisių; primena, kad valstybės narės, teikiančios paraiškas EGF paramai gauti, turi užtikrinti, kad būtų laikomasi nacionalinėje ir Sąjungos teisėje nustatytų kolektyvinio atleidimo iš darbo reikalavimų ir kad atitinkama įmonė atitinkamai pasirūpintų savo darbuotojais;

17. pritaria prie šios rezoliucijos pridedamam sprendimui;

18. paveda Pirmininkei pasirašyti šį sprendimą su Tarybos pirmininku ir užtikrinti, kad jis būtų paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;

19. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją ir jos priedą Tarybai ir Komisijai.

PRIEDAS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS

dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo atleistiems darbuotojams lėšų mobilizavimo pagal Belgijos paraišką „EGF/2024/001 BE/Match-Smatch“

(Šio priedo tekstas čia nepateikiamas, nes jis atitinka galutinį aktą – Sprendimą (ES) 2024/2854.)